

Recepta na poziomy recyklingu

Związek Międzygminny „Czysty Region”, zrzeszający 15 gmin i obejmujący niemal 18% populacji województwa opolskiego, zamknął rok 2024 z wynikiem 45,72% poziomu recyklingu. Wymagany próg 45% został więc spełniony. Jaki będzie wynik za 2025 r., jeszcze nie wiadomo. Związek podejmuje jednak szereg działań mających na celu osiągnięcie wymaganych prawem poziomów.

Jednym z fundamentów wysokich wskaźników recyklingu jest przemyślane zagospodarowanie odbieranych odpadów. Największy udział w uzyskanych przez Związek poziomach mają dwie frakcje: bioodpady oraz popiół. Te pierwsze są przekazywane do instalacji kompostowania zarządzanej przez spółkę „Czysty Region” (należącą do Związku), w której wytwarzany jest certyfikowany kompost pn. „Koziołek”. Natomiast popiół wykorzystywany jest – również blisko w 100% – jako specjalistyczny komponent budowlany. W połączeniu z wysoką efektywnością zagospodarowania pozostałych odpadów system tworzy więc stabilną bazę surowcową. Działania te jednak mogą okazać się niewystarczające, by sprostać rygorom wysokich poziomów wymaganych w kolejnych latach. Dlatego Związek stawia na uszczelnienie systemu – w szczególności w segmencie odpadów problemowych (m.in. ZSEiE) – oraz na edukację.

Edukacja to fundament

Nie da się zbudować efektywnego systemu bez świadomego mieszkańca. Za realizacją celów, takich jak osiągnięcie wysokich poziomów recyklingu, zawsze stoją działania informacyjno-edukacyjne realizowane przez Związek. Wszelkie inicjatywy, w tym także konkursy czy akcje, mające na celu stworzenie mieszkańcom alternatywnej formy pozbywania się kłopotliwych odpadów, w szczególności elektrośmieci, zmieniają świadomość społeczeństwa, co wymiennie przekłada się na osiągnięte przez Związek poziomy recyklingu. Oto przykłady:

- ▶ „Z Czystym Regionem elektrośmieci oddajesz – nagrody dostajesz!” to konkurs organizowany razem z zakładem specjalizującym się w przetwarzaniu ZSEiE, do którego zapraszane są wszystkie placówki oświatowe z terenu gmin członkowskich Związku. Corocznie we wrześniu ogłaszana jest kolejna edycja tego wydarzenia – w ubiegłym roku dzięki tej akcji udało się zgromadzić dodatkowo 56 ton elektroodpadów.
- ▶ „Wymiana elektroodpadów na sadzonki” to akcje organizowane przez Związek na terenie wszystkich gmin członkowskich. Za oddane elektrośmieci mieszkańcy otrzymują sadzonki kwiatów, ziół i drzew. O tym, że wymiana elektrośmieci na sadzonki jest potrzebna i przekłada się na wymierny efekt, świadczy fakt, że tylko w 2025 r. udało się tym sposobem zebrać blisko 44 tony odpadów.

Innowacje w zbiórce odpadów komunalnych

Aby osiągnąć wymagane wskaźniki, należy ułatwić mieszkańcom pozbywanie się odpadów. Czerwone kontenery to nowy, wprowadzony w listopadzie ubiegłego roku, element

systemu zbiórki odpadów komunalnych na terenie gmin członkowskich Związku, realizowany we współpracy z partnerami: organizacją odzysku i zakładem specjalizującym się w przetwarzaniu ZSEiE. Stanowi to wygodne i łatwo dostępne rozwiązanie dla mieszkańców, którzy chcą w bezpieczny sposób pozbyć się zużytego, drobnego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Czerwone pojemniki są proste w obsłudze i dostępne przez 24 godziny 7 dni w tygodniu. Wdrożona innowacja cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem – o czym świadczą pierwsze zbiórki. Większość z 30 sztuk czerwonych pojemników w ciągu miesiąca została zapełniona w 100%. Dzięki tej innowacji zgromadzono blisko 4,8 ton elektroodpadów.

Każda akcja to element budowania świadomego społeczeństwa i poprawy poziomu recyklingu.

Przykładem takiego działania może być również instalacja olejomatów. Pod koniec 2024 r. Związek dołączył do Ogólnopolskiej Zbiórki Zużytego Oleju Spożywczego (Used Cooking Oil – UCO), prowadzonej przez lidera w branży. W 2024 r. i na początku 2025 r. w Kędzierzynie-Koźlu pojawiły się pierwsze urządzenia do zbierania UCO. To rewolucyjne rozwiązanie pozwala na stworzenie sieci punktów, do których lokalna społeczność może oddawać zużyty olej jadalny. Na system ten składają się specjalne urządzenia (olejomaty), innowacyjne butelki, interaktywna aplikacja mobilna, procesy logistyczne oraz procesy recyklingu i raportowania.

Wymierne efekty działań

Sukces „Czystego Regionu” w spełnianiu unijnych wymogów dotyczących poziomu recyklingu i odzysku opiera się na sprawnym zarządzaniu gospodarką odpadami, wprowadzeniu innowacyjnych rozwiązań, ciekawej ofercie edukacyjnej i wielokierunkowej współpracy – zarówno z mieszkańcami, jak i ze specjalistycznymi przedsiębiorstwami. Poprzez udostępnienie wygodnych narzędzi (aplikacji mobilnej czy gęstej sieci nowoczesnych, specjalistycznych pojemników) Związek udowodnił, że wdrażanie innowacyjnych systemów w zbiórce odpadów w połączeniu z atrakcyjną edukacją przynosi wymierne efekty. Bez względu na uzyskany poziom recyklingu za 2025 r. Związek planuje dalsze uszczelnianie systemu, stały monitoring jakości segregacji oraz poszerzenie oferty edukacyjnej.

Jolanta Madej

referent ds. edukacji i kontaktu z mediami
w Związku Międzygminnym „Czysty Region”